אוניברסיטת אריאל בשומרון
ניהול מערכות בריאות
האקדמית עמק יזרעאל
ע"ש מקס שטרן

השפעת התחלואה באנדומטריוזיס על מהלך חייהן של נשים בישראל

חן זרצקי[1,2], ד"ר כרמית סטרך[3], ד"ר אניס כלדאו[3], ד"ר ורד מאיר קלייטמן[4], פרופ' ריקי טסלר[1] ופרופ' שירן בורד[2]

1.אוניברסיטת אריאל, 2. המכללה האקדמית עמק יזרעאל, 3. בית חולים המשפחה הקדושה, 4. מכבי שירותי בריאות

אנדומטריוזיס הינה מחלה גניקולוגית כרונית, הקשורה בווסת והפוגעת ב **10%** מהנשים בגיל הפוריות. הסימפטומים של המחלה והשלכותיהם על בריאות נפשית ופיזית עלולים לפגוע בהשגת מטרות חיים במהלך החיים של הנשים. המחקר מתבסס על תיאורית 'מהלך החיים' (**LIFE COURSE APPROACH**) הבוחנת כיצד מחלות כרוניות, כדוגמת אנדומטריוזיס, משפיעה על חייהם של החולים בהיבטים שונים ולאורך מהלך החיים.

מטרת המחקר

מחקר זה בוחן כיצד תחלואה באנדומטריוזיס משפיעה על בריאותן הנפשית ומהלך חייהן של נשים בהיבטים של השכלה, תעסוקה, זוגיות ואינטימיות.

שיטת המחקר

מחקר חתך, שנערך באמצעות סקר בפאנל אינטרנטי, בקרב **573** נשים יהודיות בגילי **18-50**.

תיאור המשתתפות במחקר

נשים עם אנדומטריוזיס **n=270** נשים ללא אנדומטריוזיס **n=273**

	גיל	מערכת יחסים משמעותית	מועסקות	השכלה אקדמית	הכנסה מתחת לממוצע	הכנסה מעל הממוצע
	32.88 (7.97)	**70.9%**	**84.3%**	**63.5%**	**50.8%**	**22.8%**
נשים עם אנדומטריוזיס	32.99 (7.88)	68.5	86.3	67.8	46.7	23.0
נשים ללא אנדומטריוזיס	32.77 (8.07)	73.3	82.4	59.3	54.9	22.7

תוצאות

	מצב בריאות נפשית (n=543) β (p)	מהלך החיים- השכלה (n=397) β (p)	מהלך החיים- תעסוקה (n=513) β (p)	מהלך החיים- אינטימיות וזוגיות (n=505) β (p)
קבוצה (אנדומטריוזיס)	-.05 (.303)	.12 (.015)	.06 (.170)	.26 (<.001)
גיל	-.04 (.270)	-.19 (<.001)	-.04 (.252)	-.02 (.544)
מידת דתיות (חילונית)	-.13 (<.001)	.01 (.790)	.02 (.561)	-.01 (.969)
מחלות כרוניות אחרות (כן)	-.12 (.002)	.09 (.030)	.04 (.253)	.09 (.13)
עישון (כן)	-.01 (.779)	.04 (.319)	.08 (.038)	.02 (.013)
מרחק נסיעה לרופא.ה נשים (יותר מחצי שעה)	-.10 (.01-5)	.10 (.028)	.06 (.108)	.10 (.005)
אפקט מלחמה	-.08 (.041)	--	--	--
כאב בזמן מחזור	-.17 (<.001)	.12 (.012)	14 (.002)	11 (.005)
תמיכה חברתית - חיובית	.20 (<.001)	-.19 (<.001)	-.14(.002)	-.12 (<.001)
תמיכה חברתית - שלילית	-.18 (<.001)	.33 (<.001)	.35 (<.001)	.34 (<.001)
ADJ.R2	.26	.35	.27	.39
F	F(10, 532)=19.67, p<.001	F(9, 387)=24.14, p<.001	F(9, 503)=22.24, p<.001	F(9, 495)=36.16, p<.001

משתני 'מהלך החיים' – טווח המשתנה **0-100**
ככל שהציון גבוה יותר כך ההשפעה גבוהה יותר

מערכת יחסים משמעותית
18.44 לעומת 39.41
(p<.001)

תעסוקה
19.11 לעומת 19.39
(p<.001)

השכלה אקדמית
16.97 לעומת 32.75
(p<.001)

נמצא כי לתחלואה באנדומטריוזיס השפעה שלילית על מהלך חייהן של נשים המתמודדות עם המחלה בהיבטים של אינטימיות וזוגיות, תעסוקה והשכלה. כמו כן, נמצאו הבדלים מובהקים במצב הבריאות, כאב בזמן מחזר וזמן הנסיעה לרופא.ה נשים.

בריאות נפשית
3.66 לעומת 3.18
(p<.001)

זמן נסיעה לרופא.ה נשים	נשים עם אנדומטריוזיס	נשים ללא אנדומטריוזיס	
עד חצי שעה	165 (61.1)	225 (83.0)	$\chi^2(2) = 37.64$ ($p < .001$)
חצי שעה- שעה	80 (29.6)	43 (15.9)	
יותר משעה	25 (9.3)	3 (1.1)	

כאב בזמן מחזור
5.21 לעומת 7.61
(p<.001)

נמצאה מובהקות בארבעה מודלים רב משתנים שנבנו לבחינת הגורמים המנבאים את ההשפעה השלילית של אנדומטריוזיס על מהלך החיים והבריאות הנפשית של נשים. מניתוח הרגרסיות עלה כי המשתנים המשמעותיים שניבאו השפעה על מהלך חייהן של הנשים היו מרחק נסיעה מהרופא.ה, רמת כאב גבוהה, תמיכה חברתית נמוכה ותמיכה חברתית שלילית גבוהה.

חדשנות ותרומת המחקר

השפעת התחלואה באנדומטריוזיס על נשים בישראל כמעט שלא נחקרה. לאור זאת, תוצאות המחקר מאפשרות הבנה מעמיקה של הגורמים המשפיעים על מהלך חייהן של נשים עם אנדומטריוזיס. הבנה זו תאפשר תכנון התערבויות להפחתת ההשפעה השלילית של המחלה על חיי הנשים באמצעות חיזוק הסביבה התומכת שלהן והגברת נגישותן לשירותי בריאות.